

ПРОГРАМА
розвитку інвестиційної діяльності
в Автономній Республіці Крим на 2012—2013 роки

Розділ I. Загальні положення

Програму розвитку інвестиційної діяльності в Автономній Республіці Крим на 2012—2013 роки (далі — Програма) розроблено відповідно до законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про транскордонне співробітництво», «Про підготовку й реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна», Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 року № 389, Програми економічних реформ на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада», схваленої 2 червня 2010 року на засіданні Комітету економічних реформ, створеного на виконання Указу Президента України від 26 лютого 2010 року № 273/2010.

Програма відповідає цілям і завданням, визначеним Стратегією економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011—2020 роки, затвердженою Постановою Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 22 грудня 2010 року № 121-6/10.

У Програмі визначено мету, пріоритети, прогнозні показники розвитку інвестиційної діяльності в Автономній Республіці Крим, а також заходи щодо реалізації Програми.

Розділ II. Аналіз стану інвестиційної діяльності
в Автономній Республіці Крим

1. Автономна Республіка Крим є інвестиційно привабливим регіоном України. За підсумками оцінювання результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської державних адміністрацій за січень — вересень 2011 року, проведеного Міністерством економічного розвитку та торгівлі України, Автономна Республіка Крим посіла 2-е місце серед регіонів України з напрямку «інвестиційна, наукова й інноваційна діяльність».

Служба кредитних рейтингів Standard and Poor's у червні 2011 року переглянула прогноз з рейтингів Автономної Республіки Крим зі «стабільного» на «позитивний». Одночасно підтверджено довгостроковий кредитний рейтинг «В-» і підвищено рейтинг за національною шкалою з «aaBBB-» до «aaBBB».

2. Інвестиції в основний капітал.

Обсяг залучених підприємствами та організаціями автономії капітальних інвестицій має позитивну тенденцію. Якщо в 2006 році сума становила 5445,0 млн грн, то в 2010 році — 8278,0 млн грн. За 9 місяців 2011 року обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування склав 10608,5 млн грн, з яких 99,8% спрямовано в матеріальні активи, при цьому інвестиції в основний капітал (у капітальне будівництво й придбання машин і встаткування) склали 92,7% загального обсягу капітальних інвестицій. Підприємствами й організаціями автономії освоєно 9834,4 млн грн інвестицій в основний капітал, що в 2,9 раза більше за аналогічний період минулого року (у порівнянних цінах).

Основним джерелом фінансування інвестицій в основний капітал залишаються власні кошти підприємств і організацій (щороку становили понад 50%). За підсумками 9 місяців 2011 року — 42,5%.

Наявна динаміка, зокрема домінування власних коштів підприємств у структурі джерел фінансування інвестицій в основний капітал, ставить у залежність розвиток підприємств і їхню інвестиційну активність від їхньої прибутковості.

Протягом 2006—2010 років найбільша частина інвестицій в основний капітал була направлена на розвиток промислових видів діяльності, на діяльність організацій, які здійснюють операції з нерухомим майном, орендою, інжинірингом і наданням послуг підприємцям, а також у підприємства транспорту та зв'язку. На перераховані види діяльності припадало щороку сумарно понад 50% обсягу інвестицій в основний капітал. Частка інвестування за сферами охорони здоров'я й надання соціальної допомоги, освіти й сільського господарства не перевищувала 10% з кожної.

Відзначається посилення диспропорції розподілу капітальних інвестицій з видів економічної діяльності.

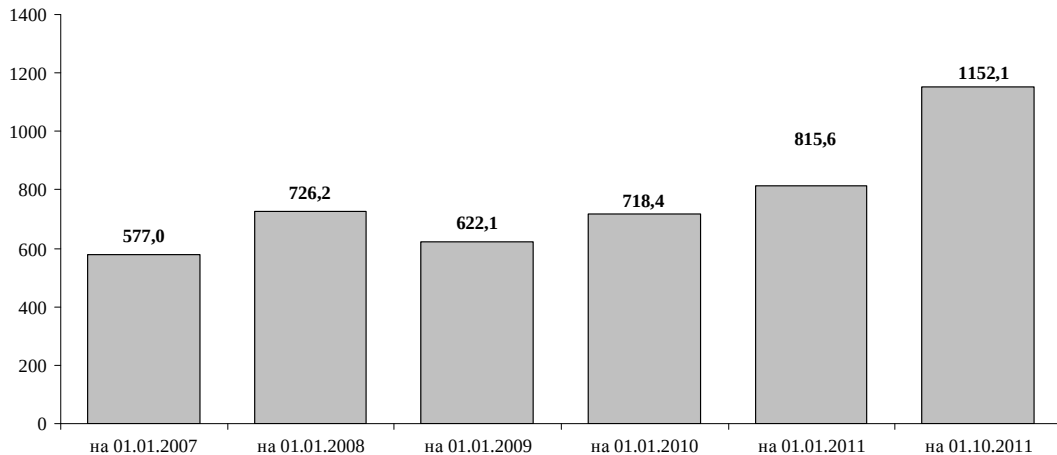
Структура інвестицій в основний капітал за регіонами автономії є нерівномірною: основна частина в 2006—2010 роках припадала на міста Сімферополь і Ялта (у сумі близько 40% щороку). За січень—вересень 2011 року 80,5% сумарно освоєно в м. Сімферополь, Сакському, Сімферопольському й Чорноморському районах.

3. Залучення іноземних інвестицій.

За обсягами залучення іноземного капіталу Автономна Республіка Крим входить до першої десятки регіонів України.

Станом на 1 жовтня 2011 року, в економіку автономії внесено 1152,1 млн дол. США прямих іноземних інвестицій (з урахуванням їх переоцінки, втрат і курсової різниці), що на 41,3% більше за обсяги інвестицій, які надійшли на початку 2011 року (815,6 млн дол. США), і в розрахунку на одного жителя склало 589,1 дол. США.

**Прямі іноземні інвестиції в Автономну Республіку Крим за 2006—2011 роки
з нарастальним підсумком, млн дол. США**

За 9 місяців 2011 року збільшення обсягу іноземного капіталу з урахуванням його переоцінки, втрат і курсової різниці склало 336,5 млн дол. США.

Прямі іноземні інвестиції за видами економічної діяльності розподіляються нерівномірно: найбільш привабливими для інвестування є промисловість, будівництво, найменш — сільське господарство.

Серед регіонів провідні місця з обсягів інвестицій утримують міста Сімферополь, Ялта та Сакський район, в які направлено 72% загального обсягу прямих іноземних інвестицій в Автономну Республіку Крим.

В автономії сьогодні реалізується 77 інвестиційних проектів, загальна вартість кожного з яких перевищує 200,0 тис. дол. США. Загальний обсяг залучених інвестиційних коштів у проекти з початку їхньої реалізації становить 1,4 млрд дол. США, у тому числі за рахунок іноземних інвесторів — 0,7 млрд дол. США.

Найбільша кількість проектів реалізується в м. Ялта (19), Сакському (7), Красногвардійському (8) і Красноперекопському (6) районах.

Аналіз регіональної структури інвестицій свідчить про нерівномірний розподіл інвестиційних коштів: перевага надається, в основному, великим центрам з розвинутою ринковою інфраструктурою, порівняно високою платоспроможністю населення, а також у сировинні регіони й туристичні центри.

Незважаючи на позитивну динаміку залучення інвестиційних ресурсів в економіку Автономної Республіки Крим, їхнього обсягу недостатньо для розвитку автономії, що потребує вжиття заходів для підвищення інвестиційної привабливості її регіонів.

4. Основні бар'єри розвитку інвестиційної діяльності.

Проблеми, які безпосередньо впливають на інвестиційну діяльність в Автономній Республіці Крим, характерні для всієї держави. Це:

- регуляторні й адміністративні бар'єри, які ускладнюють інвесторів входження на ринок, освоєння нових видів продукції, їхній експорт;

- ускладнений доступ до ресурсів, у т. ч. земельних, що знижує продуктивність і конкурентоспроможність бізнесу;
- відсутність гарантій захисту прав власників, зокрема інтелектуальних прав, що істотно підвищує ризик інвестицій в економіку регіону й гальмує розвиток високотехнологічних виробництв;

- нестача чітких і справедливих правил ведення бізнесу, що є однією з головних передумов виникнення корупції.

Крім того, в Автономній Республіці Крим:

- не в усіх регіонах визначені пріоритети розвитку й потреби в інвестиційних ресурсах, відсутні відповідні програми, недостатнє фінансування окремих заходів щодо здійснення інвестиційної діяльності;

- відзначається недостатнє опрацювання інвестиційних пропозицій, що враховують інтереси територіальних громад та інтереси потенційних інвесторів (які є взаємоцікавими);

- відсутні дієві механізми стимулювання внутрішніх і зовнішніх інвестицій на регіональному рівні;

- потребує підвищення рівень кадрового потенціалу, задіяного в інвестиційних процесах;

- не повною мірою діяльність проектів (програм) міжнародної технічної допомоги на території автономії узгоджується із пріоритетами економічного та соціального розвитку;

- недостатня система інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності; недостатнє для формування позитивного іміджу Автономної Республіки Крим представлення Автономної Республіки Крим в інформаційному просторі іноземних держав.

Розділ III. Мета, пріоритетні напрями, завдання Програми

1. Метою Програми є створення сприятливих умов для активізації інвестиційних процесів на території Автономної Республіки Крим, залучення інвестиційних ресурсів для стійкого економічного росту на основі інноваційно-інвестиційної моделі економіки та підвищення якості життя населення.

2. Досягнення поставленої мети забезпечуватиметься шляхом реалізації таких пріоритетних напрямів інвестиційного розвитку.

2.1. Підвищення ефективності управління інвестиційними процесами.

Основні завдання:

1) розвиток інфраструктури для залучення інвестицій:

забезпечення конкурентного продажу земельних ділянок і прав на них;

сприяння створенню майданчиків (об'єктів нерухомості й земельних ділянок), що пропонуються для реалізації інвестиційних проектів, формування відповідних реєстрів;

формування пропозицій щодо внесення змін до нормативно-правових актів України, які регулюють здійснення інвестиційних процесів, у частині спрощення процедури видачі документів дозвільного характеру, пільгового оподаткування, надання певних гарантій інвесторам, удосконалення процедури реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, дотримання принципів державної регуляторної політики тощо;

сприяння впровадженню механізмів державно-приватного партнерства (концесії, спільна діяльність, угоди про спільний розподіл продукції), зокрема при реалізації інвестиційних проектів;

сприяння впровадженню підготовки й реалізації проектів за принципом «єдиного вікна» і забезпечення ефективної роботи місцевих дозвільних центрів;

2) організаційна підтримка інвестиційно-інноваційної діяльності (стимулювання розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності й удосконалення організаційно-технічного та кадрового забезпечення):

забезпечення діяльності підприємства «Агентство регіонального розвитку», Ради вітчизняних та іноземних інвесторів при Раді міністрів Автономної Республіки Крим;

сприяння розробці й реалізації проектів, направлених на активізацію підприємницької діяльності, вирішення соціальних проблем зі стратегічних напрямів (у т.ч. інфраструктурних проектів), а також на комплексний розвиток територій;

стимулювання розробки й реалізації проектів зі стратегічних напрямів розвитку Автономної Республіки Крим шляхом проведення конкурсів інноваційно-інвестиційної направленості;

організаційна підтримка пріоритетних інвестиційних проектів, що реалізуються, у т.ч. національних, забезпечення моніторингу інвестиційної діяльності в регіоні, взаємодія з підприємствами та організаціями з метою просування інвестиційних та інноваційних проектів і залучення інвестицій;

забезпечення комплексного підходу й узгоджених дій органів виконавчої влади, місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим, підприємств, організацій і громадських організацій у здійсненні інвестиційної політики в автономії;

взаємодія з вищими навчальними закладами Автономної Республіки Крим, державними й республіканськими установами, організаціями з метою залучення інвестицій у наукову, науково-технічну й інноваційну діяльність;

технічна підтримка, супровід і просування інвестиційного порталу Автономної Республіки Крим, удосконалення супроводу інтерактивної інвестиційної карти; модернізація й супровід електронних реєстрів інвестиційних пропозицій (проектів) і майданчиків (об'єктів нерухомості, незавершеного будівництва, земельних ділянок);

сприяння забезпеченню розвитку всеукраїнської системи трансферу технологій «INDEV» (СТТ «INDEV») на регіональному рівні;

підвищення рівня освіти учасників інвестиційного та інноваційного процесів, сприяння залученню міжнародних проектів і організацій до реалізації навчальних програм для приведення рівня знань кадрового потенціалу до європейських стандартів.

2.2. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків.

Основні завдання:

1) залучення міжнародної технічної допомоги й підвищення ефективності її використання:

організація постійної взаємодії з міжнародними організаціями, проектами й програмами міжнародної технічної допомоги;

координація залучення міжнародної технічної допомоги шляхом підписання меморандумів (угод) про співробітництво із проектами та програмами;

формування регіональних пріоритетів і проведення моніторингу реалізації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги в Автономній Республіці Крим;

2) сприяння інтеграції в міжнародний економічний і культурний простір (забезпечення подальшого розвитку міжрегіональної взаємодії і партнерства, активізація транскордонного співробітництва й зовнішньоекономічної діяльності):

забезпечення реалізації в Автономній Республіці Крим державної політики у сфері європейської інтеграції і зовнішньоекономічної діяльності;

розширення зовнішніх зв'язків автономії на основі укладення угод про співробітництво й виведення на новий рівень міжрегіонального співробітництва з областями України;

співробітництво із закордонними дипломатичними установами України й дипломатичними установами іноземних держав, акредитованих в Україні, у частині залучення іноземних інвестицій;

сприяння активізації виходу на нові зовнішні ринки розташованих на території автономії суб'єктів господарської діяльності, забезпечення інформаційної підтримки;

участь представників Автономної Республіки Крим у засіданнях двосторонніх міжурядових комісій з питань торгово-економічного співробітництва;

активізація транскордонного співробітництва в Автономній Республіці Крим, у тому числі шляхом створення системи інформаційних центрів транскордонного співробітництва, реалізації проектів транскордонного співробітництва в межах програм прикордонного співробітництва Європейського інструмента сусідства й партнерства на 2007—2013 роки.

2.3. Просування інвестиційного потенціалу Автономної Республіки Крим.

Основне завдання: створення позитивного інвестиційно привабливого образу й просування Автономної Республіки Крим як унікального регіону України з особливими економічними, культурно-історичними, географічними та природно-кліматичними умовами шляхом:

організації участі представників Автономної Республіки Крим у національних і міжнародних заходах (виставках, ярмарках, форумах, конференціях і т.д.);

розробки й проведення іміджевих заходів інвестиційно-інноваційної направленості в автономії;

забезпечення інформаційного супроводу заходів інвестиційної направленості й організації роботи із засобами масової інформації з висвітлення іміджевих заходів;

видання й поширення рекламно-інформаційних матеріалів про Автономну Республіку Крим, інвестиційні можливості та потенціал її регіонів;

організації заходів щодо підтримки й нагляду за кредитним рейтингом Автономної Республіки Крим.

Розділ IV. Механізми реалізації Програми

Реалізація Програми забезпечується шляхом виконання заходів щодо реалізації Програми (додаються)¹, що дасть змогу створити сприятливі, конкурентоспроможні умови для надходження інвестицій в економіку Автономної Республіки Крим, реалізації інвестиційних проектів і діяльності інвесторів.

Розділ V. Строки реалізації. Фінансове забезпечення Програми

Програма реалізовуватиметься протягом 2012—2013 років.

Виконання завдань, визначених Програмою, здійснюватиметься шляхом послідовної реалізації заходів, направлених на формування позитивного міжнародного іміджу Автономної Республіки Крим, нарощування інвестиційного й експортного потенціалу автономії, розвиток і поглиблення міжрегіонального співробітництва, а також скоординованої, планомірної й професійної інформаційно-роз'яснювальної роботи.

Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюватиметься за рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів, власних коштів підприємств і організацій в Автономній Республіці Крим, кредитних ресурсів, коштів іноземних інвесторів, коштів міжнародної технічної допомоги й інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Орієнтовне фінансове забезпечення Програми подане в таблиці.

(тис. грн)

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Усього видатків	За роками:	
		2012	2013
УСЬОГО за Програмою:	16843,26	8066,08	8777,18
бюджет АРК	15891,16	7652,08	8239,08
місцеві бюджети	662,1	294,0	368,1
інші	290,0	120,0	170,0

Розділ VI. Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми дасть можливість активізувати інвестиційні процеси на території Автономної Республіки Крим, збільшити надходження інвестицій в автономію й створити умови для переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки.

Комплексний і послідовний підхід до реалізації інвестиційної політики сприятиме:

поліпшенню інвестиційного клімату, подальшому розвитку елементів інвестиційної інфраструктури, впровадженню механізмів державно-приватного партнерства;

збільшенню обсягів іноземних інвестицій та експорту продукції;

розширенню наявних і встановленню нових міжнародних і регіональних ділових контактів;

укладенню нових угод про співробітництво з регіонами іноземних держав і розширенню співробітництва з товаровиробниками регіонів України;

збільшенню надходжень коштів міжнародної технічної допомоги, що дасть можливість зменшити навантаження на бюджет Автономної Республіки Крим і місцеві бюджети;

диверсифікованості форм представлення Автономної Республіки Крим в інформаційному просторі.

¹ Програма публікується без додатків.

Приплив прямих іноземних інвестицій за період реалізації Програми очікується в розмірі 374,3 млн дол. США. Відповідний прогноз подано на діаграмі.

Надходження прямих іноземних інвестицій протягом 2012—2013 років прогнозується з урахуванням реалізації пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, визначених Стратегією економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011—2020 роки.

Прогноз збільшення імпорту також заснований на позитивній динаміці минулих років, а також реалізації проектів у сфері альтернативної енергетики.

Підставою для збереження позитивної динаміки обсягу експорту товарів є наявність перспективних контрактів, укладених з партнерами переважно із країн ближнього зарубіжжя, розширення дилерської мережі за кордоном, збільшення експорту продукції ПАТ «Кримський ТИТАН», ПАТ «Укпостач», ВАТ «Суднобудівний завод «Затока», ТОВ «Фірма Дар».

Прогнозні показники розвитку інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності на території Автономної Республіки Крим на 2012—2013 роки подано в таблиці.

№ з/п	Показники	2010 р., фактичні	2011 р., очікувані	Прогноз:	
				2012 р.	2013 р.
1	2	3	4	5	6
1.	Обсяг прямих іноземних інвестицій з наростаючим підсумком — усього (млн дол. США)	815,6	1249,8	1412,3	1624,1
2.	Темп росту (зменшення) обсягу прямих іноземних інвестицій (у % щодо попереднього року)	113,5	153,2	113	115
3.	Обсяг експорту товарів (млн дол. США)	563,3	670,0	780,0	913,0
4.	Обсяг експорту товарів (у % щодо попереднього року)	132,4	119,1	116,4	117
5.	Обсяг імпорту товарів (млн дол. США)	327,3	990,0	700,0	790,0
6.	Обсяг імпорту товарів (у % щодо попереднього року)	174,5	302,5	70,1	112,8

Активізація інвестиційної діяльності зі стратегічних напрямів розвитку Автономної Республіки Крим сприятиме стійкому розвитку економіки й досягненню запланованих темпів зростання показників.

Розділ VII. Організація контролю за виконанням Програми

З метою контролю за ходом виконання Програми виконавці щокварталу надаватимуть до Міністерства економічного розвитку та торгівлі Автономної Республіки Крим інформацію про хід виконання заходів Програми.

Міністерство економічного розвитку та торгівлі Автономної Республіки Крим щокварталу проводитиме аналіз виконання Програми й моніторинг використання коштів, що направляються на виконання заходів Програми, інформуватиме Верховну Раду Автономної Республіки Крим, Раду міністрів Автономної Республіки Крим про хід виконання Програми.

Результати виконання заходів щодо реалізації Програми будуть висвітлюватися в засобах масової інформації.